

รายงานสรุปการอภิปรายเฉพาะกลุ่มออนไลน์เพื่อจัดเตรียมรายงานรัฐสภาอิเล็กทรอนิกส์โลก

ประจำปี ๒๕๖๕

โปรแกรม Zoom

วันพุธที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา (ตามเวลาประเทศไทย)

ณ ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการรัฐสภาระหว่างประเทศ ชั้น ๓ สำนักงานคณะกรรมการรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การอภิปรายเฉพาะกลุ่มออนไลน์เพื่อจัดเตรียมรายงานรัฐสภาอิเล็กทรอนิกส์โลก ประจำปี ๒๕๖๕ ผ่านโปรแกรม Zoom เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ซึ่งรัฐสภาจากกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก จำนวน ๕ ประเทศ ประกอบด้วย ไทย กัมพูชา ฟิลิปปินส์ ภูฏาน และศรีลังกา ร่วมแลกเปลี่ยนประเด็นเกี่ยวกับวิธีการทำงานของรัฐสภาซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายคือ นาย Andy WILLIAMSON นักวิจัยอาวุโสศูนย์นวัตกรรมรัฐสภาของสหภาพรัฐสภา (IPU Centre for Innovation in Parliament : CIP) รัฐสภาหลายประเทศได้นำนวัตกรรมมาใช้สนับสนุนการดำเนินงานของรัฐสภา และผลลัพธ์จากการอภิปรายดังกล่าวจะนำไปศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดเตรียมรายงานรัฐสภาอิเล็กทรอนิกส์โลก ประจำปี ๒๕๖๕

นางสาวสติจิตร ไตรพิบูลย์สุข รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เข้าร่วมการอภิปรายเฉพาะกลุ่มออนไลน์เพื่อจัดเตรียมรายงานรัฐสภาอิเล็กทรอนิกส์โลก ประจำปี ๒๕๖๕

ผ่านโปรแกรม Zoom เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕

๑) การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ อย่างไร เริ่มต้นอภิปรายโดย นาย Oum VISAL ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศของวุฒิสภाराชาอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นการกระตุ้นให้วุฒิสภाराชาอาณาจักรกัมพูชานำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน อาทิ การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น แต่มีข้อจำกัดในการประชุมรัฐสภา เนื่องจากข้อบังคับการประชุมยังไม่ได้รับรอง อย่างไรก็ตาม วุฒิสภाराชาอาณาจักรกัมพูชาได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนรัฐสภาเป็น “Modern Parliament” หรือรัฐสภาสมัยใหม่ในปี ๒๕๗๓

นาย Conrado DAGDOG ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศของวุฒิสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้อภิปรายว่า การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นโอกาสที่ดีในการกระตุ้นให้วุฒิสภา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในกระบวนการการทำงาน ซึ่งได้มีการจัดประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งการประชุมรัฐสภาและการประชุมคณะกรรมการธิการ ทั้งนี้ ยังตระหนักถึงระบบรักษาความ ปลอดภัยทางออนไลน์ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการอบรมบุคลากรด้านสารสนเทศให้มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อรองรับการให้ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วในการบริการด้านสารสนเทศ อีกทั้ง สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์เพื่อการประชุม ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการวางโครงสร้างการเป็นรัฐสภาดิจิทัล

นางสาวสตีจิตรา ไตรพิบูลย์สุข รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ร่วมอภิปรายต่อประเด็นดังกล่าว ซึ่งมีใจความสำคัญว่า รัฐสภาไทยมีความกระตือรือร้นที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ อาทิ การปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย การจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดเตรียมห้องประชุมเพื่อรองรับ การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการนำระบบประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งในส่วนของการประชุมภายในหน่วยงาน การประชุมร่วมกับหน่วยงาน ภายนอก การประชุมคณะกรรมการ และการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ ตลอดจนการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ในสำนักงานฯ ซึ่งขณะนี้อาคารรัฐสภามีห้องประชุมคณะกรรมการที่รองรับระบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ สำนักงานฯ ยังได้พัฒนาระบบคัดกรองบุคคลเข้า-ออกพื้นที่รัฐสภาเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาในพื้นที่ รัฐสภาลงทะเบียนข้อมูลก่อนเข้าสู่พื้นที่ หากมีการแพร่ระบาดก็จะสามารถติดตามและทราบช่วงเวลาของผู้ติดเชื้อ อยู่ในอาคารรัฐสภาเพื่อการค้นหากลุ่มเสี่ยง และที่สำคัญ สำนักงานฯ ได้มีการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) มาอย่างต่อเนื่อง โดยระบบนี้ได้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการงานของสำนักงานฯ ในช่วงวิกฤตโรคโควิด-๑๙ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึง และจัดส่งเอกสารทางระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ได้จากทุกที่และทุกเวลา

นาง Sonam Lhamo เจ้าหน้าที่สำนักสารสนเทศของรัฐสภาราชอาณาจักรภูฏาน ได้ร่วมอภิปราย ว่า ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ช่วยให้รัฐสภาราชอาณาจักรภูฏานเร่งดำเนินการ นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการช่วยลดการใช้กระดาษ และรวมถึงมีการจัดประชุมรัฐสภา และการประชุมคณะกรรมการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกรัฐสภา อาทิ การรับส่งเอกสารการประชุม และระเบียบวาระการประชุม เป็นต้น

นาย Mahesh Perera ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศของรัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตย ศรีลังกา กล่าวว่า รัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกาได้มีการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี ก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ อาทิ การแจกจ่ายแท็บเล็ตให้สมาชิกรัฐสภา การเตรียมความพร้อมด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเตรียมความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน ในช่วงแรกของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้ดำเนินการจัดประชุม คณะกรรมการในรูปแบบผสมผสาน (Hybrid Meeting) และในรูปแบบผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Virtual Meeting) รวมถึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อาทิ การปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย และมีการใช้ แอปพลิเคชันสำหรับการทำงานระยะไกล การเปลี่ยนเป้าหมายในผลลัพธ์ของงานให้มีประสิทธิผลมากกว่าประสิทธิภาพ รวมถึงความคิดริเริ่มให้รัฐสภาดิจิทัลเต็มรูปแบบ

๒) อุปสรรคในการดำเนินงานภายใต้การแพร่ระบาดใหญ่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การอภิปรายเริ่มด้วย นาย Mahesh Perera ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศของรัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ได้ให้ความเห็นว่า รัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกาให้ความสำคัญ ในการรับใช้ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงรัฐสภาและมีความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐสภามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี จึงทำให้การเข้าหารัฐสภาจึงเป็นเรื่องที่ยากลำบาก

นาย Oum VISAL ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศของวุฒิสภाराชาอาณาจักรกัมพูชา ได้ให้ความเห็น ซึ่งมีใจความสำคัญว่า บุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการงานนิติบัญญัติของรัฐสภา ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการอบรมบุคลากรที่ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในขณะนี้วุฒิสภाराชาอาณาจักรกัมพูชายังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่จะใช้ในการดำเนินงานของวุฒิสภाराชาอาณาจักรกัมพูชา รวมถึงเรื่องของความปลอดภัยของข้อมูล หากต้องมีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องได้รับการพัฒนา นอกจากนี้ วุฒิสภाराชาอาณาจักรกัมพูชาได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ด้านดิจิทัลในระยะสั้นว่ามีการเตรียมการเกี่ยวกับการขยายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีความพร้อม การจัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการในเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการทำงานด้านกระบวนการนิติบัญญัติ การให้ความสำคัญในการจัดอบรมบุคลากรเพื่อให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี สำหรับระยะยาวนั้น มีการวางแผนการรวบรวมเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) บล็อกเชน (Blockchain) การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล (Big Data) และการขยายความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อมาพัฒนารัฐสภาของตนเอง

นางสาวสติจิตร์ ไตรพิบูลย์สุข รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ร่วมอภิปรายในประเด็นดังกล่าวว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดสรรงบประมาณกว่า ๑๐๐ ล้านบาท ในการสนับสนุนให้รัฐสภาก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) อย่างไรก็ดี เทคโนโลยีมีการพัฒนาอยู่เสมอ ดังนั้น ไม่ว่าจะจัดเตรียมงบประมาณไว้มากเพียงใดก็ยังจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาและสนับสนุนเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการรับรองข้อบังคับการประชุมสำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการประชุมรัฐสภา รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้การแพร่ระบาดใหญ่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เริ่มอภิปรายโดย นาง Sonam Lhamo เจ้าหน้าที่สำนักสารสนเทศของรัฐสภาราชอาณาจักรภูฏาน ได้ให้ความเห็นซึ่งมีใจความสำคัญว่า วุฒิสภาราชอาณาจักรภูฏานมีอุปสรรคด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ห่างไกลยังขาดการเข้าถึงเทคโนโลยี ดังนั้น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมผ่านช่องทางออนไลน์จึงเป็นอุปสรรคที่ต้องได้รับการแก้ไข ต่อมา นาย Oum VISAL ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศของวุฒิสภาราชอาณาจักรภูฏาน กล่าวว่า อุปสรรคคือความพร้อมด้านเทคโนโลยีของประชาชน เช่นเดียวกับรัฐสภาราชอาณาจักรภูฏาน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ห่างไกลยังขาดการเข้าถึงเทคโนโลยี ดังนั้น การวางโครงสร้างพื้นฐานด้านความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ห่างไกลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปี ๒๕๖๔ วุฒิสภาราชอาณาจักรภูฏานได้พัฒนาแพลตฟอร์มร้องเรียนออนไลน์เพื่อให้ประชาชนสามารถร้องเรียน และแจ้งคำขอต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์นี้

ข้อสังเกต รัฐสภาที่เข้าร่วมการอภิปรายในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ามีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยี และปัญหาในการเตรียมความพร้อมภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่คล้ายกัน ซึ่งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นสิ่งกระตุ้นให้รัฐสภาเร่งดำเนินการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการทำงาน อาทิ การจัดเตรียมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การแจกจ่ายแท็บเล็ตให้สมาชิกรัฐสภาเพื่อลดการใช้กระดาษ การอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการกำหนดยุทธศาสตร์ล่วงหน้าในการพัฒนารัฐสภาเข้าสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล ด้านปัญหาอุปสรรคนั้น รัฐสภามีข้อจำกัดด้านงบประมาณเพื่อนำมาสนับสนุนระบบสารสนเทศ และข้อจำกัดของข้อบังคับการประชุมสำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของการประชุมรัฐสภา ซึ่งบางรัฐสภาไม่สามารถทำได้ รวมถึงระบบความปลอดภัยของข้อมูลในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังต้องได้รับการพัฒนา ในส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่มีความพร้อมของประชาชนในการเข้าถึงเทคโนโลยี ดังนั้น การวางโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านบุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพารัฐสภาก้าวเข้าสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์

จัดทำโดย

นางสาววิชญาพร ปะทะดี

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

ตรวจทานโดย

นายปัญญา โคตเถร

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ